

Het Lighthouse

Impact scan: effecten van Het Lighthouse voor bezoekers, stakeholders en de maatschappij

juli 2022

INTRODUCTIE

Het Lichthuis heeft Social Finance NL gevraagd om een maatschappelijke business case uit te werken die de effecten van haar aanpak inzichtelijk maakt

Het Lichthuis

Het Lichthuis biedt in de weekendavonden een plek aan Amsterdammers waar zij op adem kunnen komen in een veilige omgeving. psychische hulp op deze momenten is vaak alleen beschikbaar in een crisissituatie. Mensen met ernstige psychische problemen zijn daarnaast vaak eenzaam en komen moeilijk het weekend door. Het Lichthuis is een plek waar zij lotgenoten en medewerkers kunnen treffen voor een luisterend oor en ontspanning.

Vraag van Het Lichthuis

Het Lichthuis heeft Social Finance NL gevraagd om een maatschappelijke business case uit te werken die de effecten van haar impact inzichtelijk maakt en voor welke stakeholders deze effecten relevant zijn. De business case kan bijdragen aan een duurzame samenwerking met de gemeente, zorgverzekeraars en andere partners uit het netwerk en is een belangrijke stap naar langdurige financiering.

De impact scan

De impact scan brengt de effecten in kaart middels gesprekken met medewerkers en bezoekers, een literatuurstudie en het ontwikkelen van een dataset met informatie over de belangrijkste kenmerken van bezoekers. De impact scan zet uiteen wat de belangrijkste domeinen zijn waarin Het Lichthuis een effect heeft, hoe deze effecten tot stand komen en bij welke stakeholders deze effecten neerslaan. Voor een deel van de effecten is de omvang van het effect en de attributie van Het Lichthuis in kaart gebracht alsmede de financiële waarde hiervan. Door deze tegen de kosten van Het Lichthuis aan te houden is een maatschappelijk rendement berekend. De impact scan biedt ook handvatten voor gesprekken met partners en toekomstige monitoring en meting van Het Lichthuis, waarmee de business case verder uitgewerkt en onderbouwd kan worden.

INHOUDSOPGAVE

1. Methodiek impact scan
2. Samenstelling van bezoekers
3. Onderbouwing effecten
4. Business case
5. Conclusies en advies
6. Bijlage

1. METHODIEK IMPACT SCAN

AANPAK VAN DE IMPACT SCAN

Voor de impact scan hebben we de belangrijkste effecten bepaald, een dataoverzicht van de bezoekers ontwikkeld en daarna de maatschappelijke waarden voor de effecten onderzocht

Stap 1: bepalen van de effecten

Middels meerdere gesprekken met de projectleider en een workshop met medewerkers van Het Lichthuis hebben we de effecten scherper in beeld gebracht. Dit hebben we verder verdiept met interviews met bezoekers.

Stap 2: dataoverzicht van bezoekers

Het Lichthuis houdt informatie bij over bezoekers in Salesforce, bijvoorbeeld over het aantal bezoeken en achtergrondinformatie uit het intakegesprek. Deze informatie is niet gestandaardiseerd. We hebben een datamatrix ontwikkeld waar medewerkers de informatie voor alle bezoekers tot heden in hebben ingevuld (zonder privacygevoelige informatie). Deze data hebben we geanalyseerd om de kenmerken van de bezoekers in kaart te brengen (zie onderdeel 2). Op basis van de eerste en tweede stap is een selectie gemaakt van de belangrijkste effecten. Hierin woog de omvang van de bezoekers waarvoor dit effect relevant is mee, alsmede de mogelijke attributie van Het Lichthuis en welke effecten zich het beste lenen voor een financiële waardering.

Stap 3: onderzoek naar maatschappelijke waarde

Voor de geselecteerde effecten hebben we verdiepend deskresearch gedaan naar de mogelijke waarde van die effecten en bij welke stakeholders die effecten ook neerslaan. Samen met de kwantitatieve data van bezoekers van Het Lichthuis maken we een inschatting van de omvang van het effect en de attributie van Het Lichthuis.

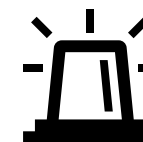
Stap 4: high-level business case en vervolgstappen

Op basis van de het onderzoek brengen we op hoofdlijnen de maatschappelijke business case in kaart. We vergelijken de totale berekende financiële waarde met de kosten en bij welke stakeholders de baten neerslaan.

AFBAKENING OMVANG VAN PROGRAMMA

Voor de berekening van de maatschappelijke baten kijken we naar de bezoekers die tussen juni 2021 en mei 2022 (12 maanden) op bezoek zijn geweest bij vestiging Centrum-Oost

- Voor de impact scan is het belangrijk een afgebakend programma te onderzoeken.
- Het Lichthuis opende in juli 2020 haar deuren met de vestiging in Centrum-Oost en heeft sinds 2022 twee additionele vestigingen, in Amsterdam West en Amsterdam Noord.
- De maatschappelijke baten worden berekend voor bezoekers die tussen juni 2021 en mei 2022 (12 maanden) op bezoek zijn geweest bij vestiging Centrum-Oost
- Bezoekers die zijn begonnen bij Centrum-Oost maar nu staan ingeschreven bij de vestiging West en vestiging Noord worden ook meegerekend (geopend in maart en april 2022 resp.).
- In totaal zijn er 131 bezoekers begonnen in deze tijdsperiode bij Het Lichthuis. Hiervan zijn er 97 bezoeker bij Centrum-Oost die in de afgelopen twaalf maanden minstens één bezoek hebben gebracht aan Het Lichthuis.

Let op: dit rapport refereert aan verschillende groepen bezoekers van Het Lichthuis:

- Onderdeel 2 ‘Samenstelling van bezoekers’ verwijst naar de volledige groep bezoekers van Het Lichthuis tussen juli 2020 en mei 2022, van alle drie huidige vestigingen.
- Onderdeel 3 ‘Onderbouwing effecten’ verwijst naar de bezoekers van de vestiging Centrum-Oost die op bezoek zijn geweest tussen juni 2021 en mei 2022. Sommigen van hen kwamen voor deze periode al bij Het Lichthuis
- Hierdoor komen de verdelingen van de kernmerken van bezoekers tussen deze twee onderdelen van het rapport niet altijd overeen. Er wordt expliciet aangegeven wanneer er naar bezoekers van vestiging Centrum-Oost wordt verwezen.

STAPPEN PER EFFECT

Voor elk effect omschrijven we het effect en de relevantie voor stakeholders, berekenen we de waarde en maken we een inschatting van de omvang van het effect van Het Lichthuis

Samen met het team van Het Lichthuis zijn zes belangrijkste effecten geselecteerd (zie rechts).

Voor elk effect omschrijven we het mechanisme van het effect en bij welke stakeholders de effecten neerslaan.

Omvang van het effect:

- We stellen vast voor hoeveel bezoekers we verwachten dat dit effect wordt gerealiseerd.
- We schatten de attributie van Het Lichthuis in, namelijk, hoeveel van het effect komt door Het Lichthuis?

Voor twee effecten is in samenspraak met Het Lichthuis geen financiële waardering en omvang van het effect berekend, zoals rechts staat aangegeven in het overzicht.

Domein	Effect	Waarde	Omvang
	<i>Omschrijving van het effect, voor welke stakeholders en hoe Het Lichthuis hieraan bijdraagt</i>	<i>Financiële waardering van (deel van) het effect, als dit effect uitkomt voor één bezoeker</i>	<i>Berekening of inschatting van de omvang van het effect bij bezoekers van Het Lichthuis en de attributie van Het Lichthuis</i>
1. Eenzaamheid			
2. Tijdsbesteding			
3. Crisispreventie			
4. Verslaving			
5. Stabiliseren en verbeteren herstel		X	X
6. Suicideneiging		X	X
7. Welzijn			

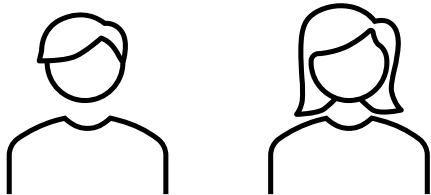
2. SAMENSTELLING VAN BEZOEKERS

KENMERKEN VAN DE BEZOEKERS VAN HET LICHTHUIS (1)

Bezoekers van Het Lichthuis hebben grotendeels geen tijdsbesteding of gaan naar dagbesteding en ontvangen bijna allemaal een vorm van ambulante zorg of ondersteuning

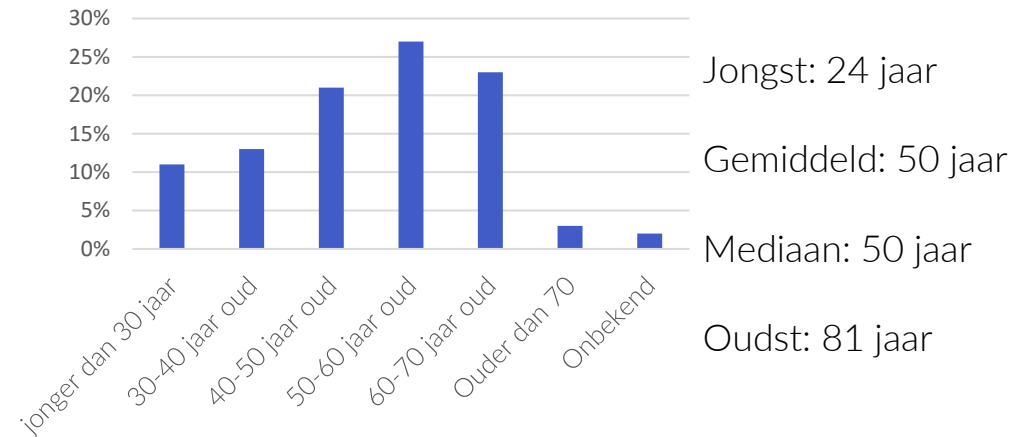
Geslacht

Van de bezoekers is

47% man
37% vrouw
(16% niet ingevuld tijdens intakegesprek)

Leeftijd van bezoekers

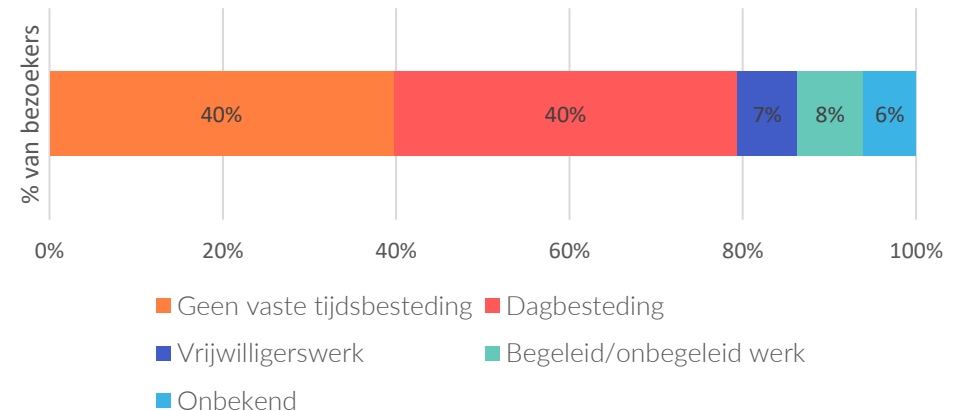

Ambulante zorg

96% van bezoekers ontvangt een vorm van ambulante zorg en ondersteuning

Tijdsbesteding

KENMERKEN VAN DE BEZOEKERS VAN HET LICHTHUIS (2)

65% van de bezoekers van Het Lighthouse hebben geen of een beperkt netwerk om op terug te vallen en een vergelijkbare groep heeft een opname meegemaakt als gevolg van een crisis

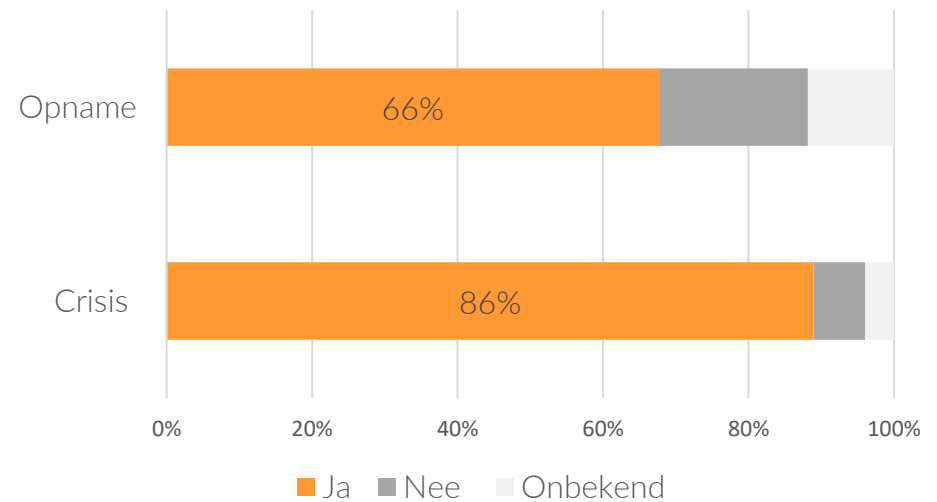
Sociaal netwerk

Van de bezoekers heeft

Ervaring crisis en opname

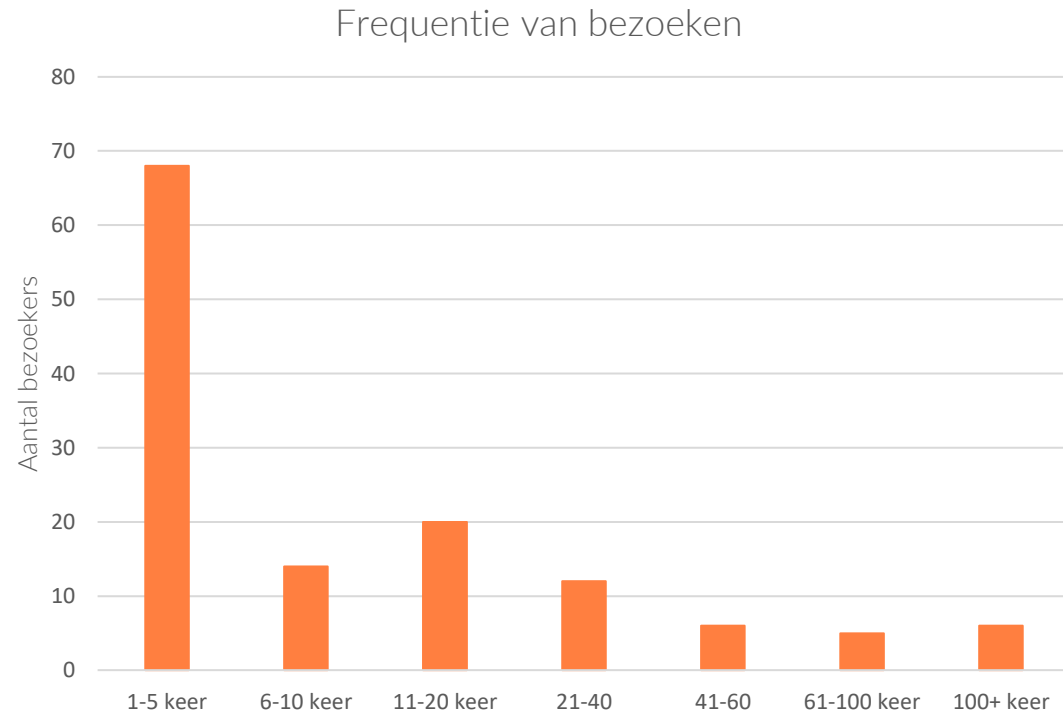
% bezoekers dat een opname en crisissituatie heeft meegemaakt

FREQUENTIE VAN BEZOEKEN

Iets meer dan de helft van de bezoekers is één tot vijf keer gekomen, maar de frequentie varieert veel, waarbij 9% meer dan zestig keer is gekomen en 35% tussen de 11 en 40 keer

- Van de bezoekers die tussen juli 2020 en mei 2022 zijn begonnen bij Het Lichthuis is meer dan de helft (52%) één tot vijf keer langsgekomen.
- Er is ook een groep bezoekers die met hoge regelmaat en langduriger naar Het Lichthuis komt. 11 van de 131 bezoekers zijn meer dan 60 keer op bezoek gekomen (9%)
- Daartussen zit een groep bezoekers van 35% die met mindere regelmaat langskomt maar blijft terugkomen (tussen de 11 en 40 bezoeken).
- Belangrijk om te onthouden:
 - Een deel van deze bezoekers aan Het Lichthuis is nieuw(er) en zullen daarom (nog) niet regelmatig of vaker zijn langsgekomen.
 - Het Lichthuis opende haar deuren in juli 2020, tijdens het eerste halfjaar van de coronapandemie. Dit kan effect hebben gehad op hoe veilig met zich voelde en of men in staat was op bezoek te komen.

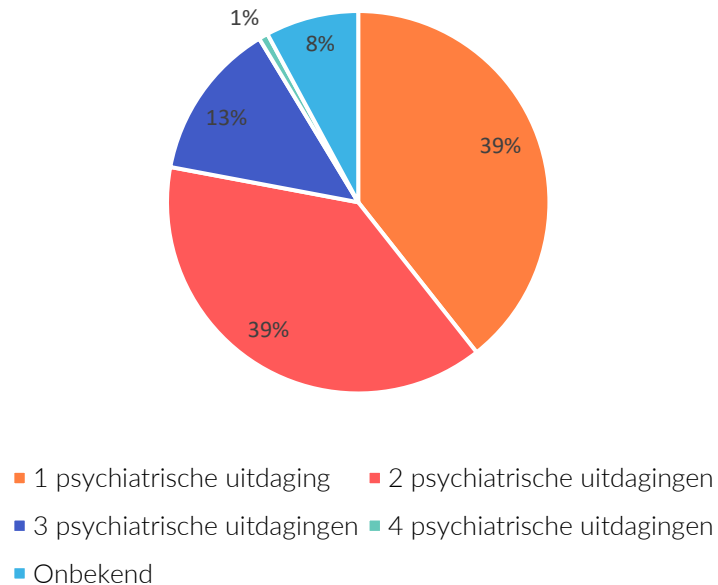
- Hoogste aantal bezoeken van een bezoeker: 172
- Gemiddelde aantal bezoeken: 17
- Mediaan aantal bezoeken: 4,5

PSYCHISCHE KENMERKEN (1)

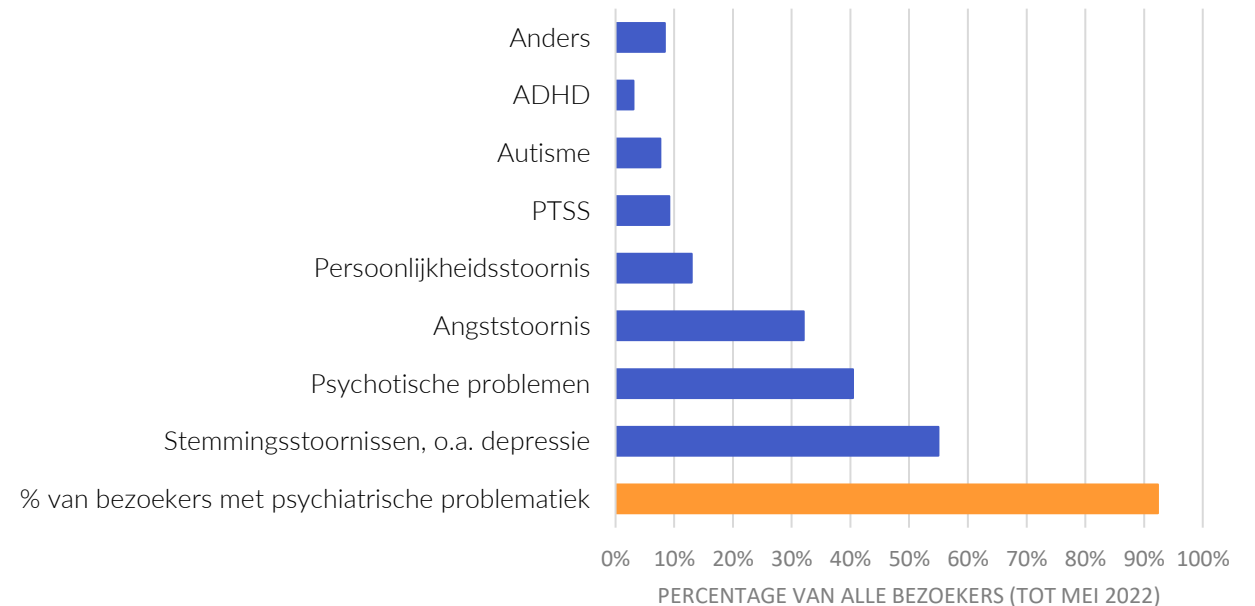
Meer dan 90% van bezoekers van Het Lichthuis kampt met één of meerdere psychische problemen, waarvan stemmingsstoornissen en psychotische problemen het meeste voorkomen

- De bezoekers van Het Lichthuis kampen vaak met zware psychische problematiek. Twee op de vijf bezoekers hebben twee verschillende soorten psychische problemen en 14% heeft drie of meer soorten psychische problemen.
- De meest voorkomende problemen zijn stemmingsstoornissen (55% van bezoekers), psychotische problemen (40%), angststoornissen (32%), en daarna persoonlijkheidsstoornissen (13%).

% bezoekers met één of meer psychische problemen

Prevalentie van psychische problemen, % van bezoekers*

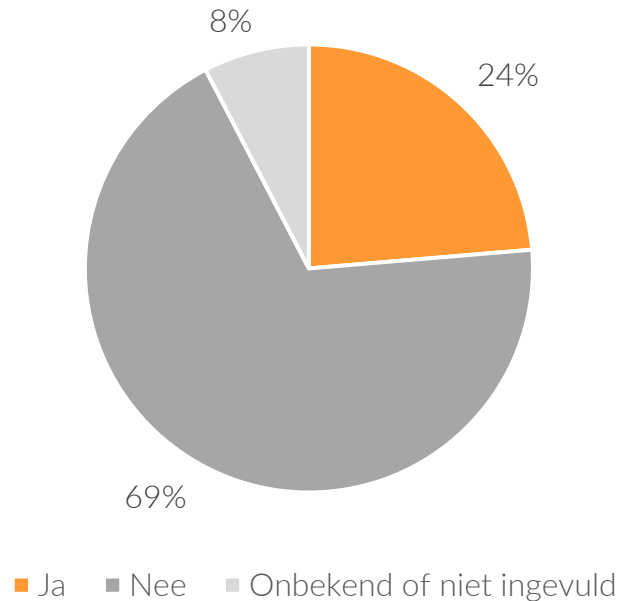

* Deze data is gebaseerd op de psychische problematiek die bezoekers zelf aangeven tijdens hun intakegesprek bij Het Lichthuis. Het Lichthuis wisselt geen informatie uit met andere zorgverleners en kan daarom geen formele diagnoses bevestigen.

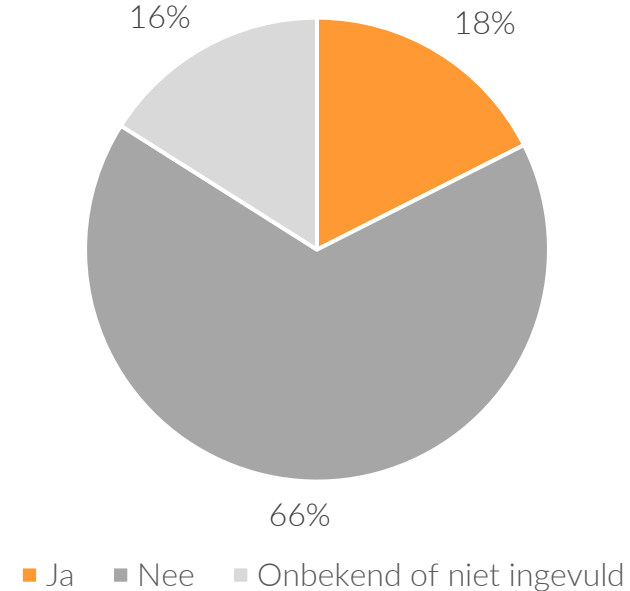
PSYCHISCHE KENMERKEN (2)

Een kwart van de bezoekers gaf tijdens het intakegesprek aan met suïcidegedachten te kampen of hebben gekampt en bijna een vijfde met verslavingsproblematiek

Deel van bezoekers dat op eigen initiatief benoemt suïcidegedachten te hebben (gehad) tijdens het intakegesprek van Het Lichthuis

Deel van bezoekers dat kampt(e) met verslavingsproblematiek

N.B.: In het intakegesprek van Het Lichthuis wordt momenteel niet expliciet gevraagd naar ervaring met suïcidegedachten. Het gaat hier dus om bezoekers die dit uit eigen initiatief benoemen als zij gevraagd worden naar hun problematiek in het algemeen. In werkelijkheid ligt dit aantal daarom waarschijnlijk hoger.

3. ONDERBOUWING EFFECTEN

1. EENZAAMHEID (EFFECT)

Veel van de bezoekers van Het Lichthuis ervaren sociaal isolement en eenzaamheid, maar bouwen bij Het Lichthuis aan sociale vaardigheden en sociale contacten en vinden een plek om gehoord te worden

Doelgroep

Eenzaamheid is een subjectieve ervaring en niet noodzakelijk gerelateerd aan sociaal isolement, maar de kenmerken hierboven geven een sterke indicatie dat eenzaamheid een prominente rol speelt voor de bezoekers van Het Lichthuis.

Een groot deel van de bezoekers van Het Lichthuis zijn sociaal geïsoleerd. Maar 45% van de bezoekers heeft een persoon uit hun sociaal netwerk opgegeven als 'in case of emergency' contact. Daarnaast heeft meer dan twee-derde geen of een beperkt sociaal netwerk om op terug te vallen (14% en 55% resp. van de bezoekers aan locatie Centrum-Oost van de afgelopen 12 maanden).

Hoe draagt het Lichthuis hier aan bij?

1. Het Lichthuis biedt een plek om onder de mensen te zijn en de gelegenheid tot contact met lotgenoten en medewerkers die open staan voor de bezoeker;
2. Sommige bezoekers doen sociale vaardigheden en sociaal zelfvertrouwen op;
3. Sommige bezoekers bouwen nieuwe relaties op met andere bezoekers;
4. Minder eenzaamheid resulteert in minder bezoeken aan de huisarts, omdat het positief bijdraagt de gezondheid en de behoefte aan een luisterend oor ergens anders vervuld wordt.

Baten

+ Welzijn bezoeker

Vermindering ggz-gebruik en kosten

Vermindering huisartsenzorg

Minder druk op zorgprofessionals in de zorgketen

Belanghebbende

Bezoeker

Zorgverzekeraar

Zorgprofessionals

1. EENZAAMHEID (WAARDE) (1)

Financiële waardering

Financiële waardering van het effect – ggz en huisartsenzorg

- In een recente academische publicatie berekenen Meinders et al. (2021) de extra gezondheidskosten die gemaakt worden voor patiënten die verschillende gradaties van eenzaamheid ervaren. Voor sterk eenzame mensen in Nederland vinden zij dat huisartsenkosten en de geestelijke gezondheidszorg hoger uitkomen voor deze groep in vergelijking met minder of niet eenzame mensen.
- Voor de categorieën gespecialiseerde zorg en farmaceutische zorg (medicatie) worden geen extra kosten vastgesteld.
- Met deze extra kosten berekenen wij de gemiddelde extra kosten per persoon.
- De auteurs gebruiken een dataset die representatief is voor de Nederlandse bevolking om het aantal eenzame mensen te berekenen. Van de totale bevolking ervaart 5,40% extreme eenzaamheid en 2,90% zeer extreme eenzaamheid. Dat zijn in totaal 1,45 miljoen mensen in Nederland.

#	Effect	Totaal bespaarde kosten (per jaar)	Aantal extreem eenzame mensen	Bespaarde kosten per persoon (per jaar)	Belanghebbende
(1)	Vermindering huisartsenzorg	€2,6 miljoen	1,447,520	€ 2,0	Zorgverzekeraar
(2)	Vermindering geestelijke gezondheidszorg	€96,8 miljoen	1,447,520	€ 83	Zorgverzekeraar
Totale baten per persoon per jaar				€85	

1. EENZAAMHEID (WAARDE) (2)

Financiële waardering

Financiële waardering – Wmo-voorziening huishoudelijke hulp

- Onderzoek toont aan dat er een samenhang is tussen eenzaamheid en de vraag naar huishoudelijke hulp via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).
- De gemiddelde kosten per cliënt voor de Wmo-maatwerkvoorziening hulp in het huishouden voor 2020 was € 2.536,-
- We nemen aan dat deze kosten voor een deel van de bezoekers wordt voorkomen door middel van de bezoeken aan Het Lichthuis en de bijkomende vermindering in eenzaamheid (zie volgende pagina voor een inschatting van de omvang van het effect)

#	Effect	Gemiddelde jaarlijkse kosten
(3)	Vermindering gebruik Wmo-voorziening hulp bij het huishouden	€2.536,-

Financiële waardering – spoedeisende hulp en onverwachte ziekenhuiskosten

- Een impact evaluatie van een Britse interventie om eenzaamheid te verminderen onder ouderen concludeert dat:
 - deelnemers 0,25 minder bezoeken aan de spoedeisende hulp (SEH) doen dan voor deelname aan het programma
 - deelnemers 0,29 minder dagen onverwacht in het ziekenhuis doorbrengen na deelname aan het programma.
- We extrapoleren deze effecten naar Het Lichthuis.
- De maatschappelijke prijslijst geeft de kosten van een bezoek aan de SEH en de kosten van een dagverblijf in het ziekenhuis.

#	Effect	Gemiddeld aantal bezoeken voor deelname	Gemiddeld aantal bezoeken na deelname	Verschil (effect)	Kosten per bezoek	Gemiddelde vermindering in kosten
(4)	Vermindering SEH bezoeken	0,5	0,25	0,25	€250,-	€62,5
(5)	Vermindering onverwacht verblijf in het ziekenhuis	0,36	0,07	0,29	€2200	€638

1. EENZAAMHEID (OMVANG)

Omvang van het effect

Inschatting omvang effect van Het Lichthuis – ggz en huisartsenzorg, spoedeisende hulp en ziekenhuiskosten

Aantal bezoekers

- 69% van de bezoekers van Centrum Oost van de afgelopen 12 maanden hebben geen of een beperkt netwerk om op terug te vallen (67 van 97 bezoekers). De aanname is dat deze groep sterke eenzaamheid ervaart.
- We nemen aan dat Het Lichthuis meer effect heeft op eenzaamheid bij bezoekers die regelmatig(er) langskomen. Voor het ruime scenario nemen we aan dat als bezoekers minstens vijf keer op bezoek zijn geweest dat een effect heeft plaatsgevonden. Dit zijn 60 bezoekers. Voor het conservatieve scenario nemen we aan dat dit effect vanaf 10 bezoeken plaatsvindt. Hierbij gaat het om 47 bezoekers.

Attributie van Het Lichthuis

- Voor dit effect wordt uitgegaan van 75% attributie. Andere factoren kunnen een rol spelen. Echter, deze bezoekers hebben een beperkt of geen sociaal netwerk waardoor Het Lichthuis een belangrijke plek is om sociaal contact te leggen en onder de mensen te komen.

Aantal bezoekers: 47-60

Attributie: 75%

Inschatting omvang effect van Het Lichthuis – Wmo-voorziening huishoudelijke hulp

Aantal bezoekers

- Voor het aantal sterk eenzame bezoekers gebruiken we dezelfde groep als links staat omschreven van bezoekers met een beperkt of geen sociaal netwerk en die een minimum aantal keer op bezoek zijn geweest bij Het Lichthuis.
- Van deze groep maakt 96% gebruik van ambulante zorg of ondersteuning. In het ruime scenario nemen we aan dat zij gebruik maken van de Wmo-voorziening huishoudelijke hulp (57 bezoekers). Voor het conservatieve scenario nemen we aan dat 75% van de bezoekers (45 bezoekers) gebruik maakt van deze voorziening.
- Voor beide scenario's nemen we aan dat 25% van de bezoekers geen gebruik meer maakt van de voorziening.

Attributie van Het Lichthuis

- Voor dit effect wordt uitgegaan van 75% attributie. Andere factoren kunnen een rol spelen, maar voor veel bezoekers is Het Lichthuis een belangrijke plek van sociaal contact.

Aantal bezoekers: 11-14

Attributie: 75%

2. TIJDSBESTEDING (EFFECT)

Het Lichthuis maakt voor een aantal bezoekers een bijdrage aan het starten met dagbesteding, omdat bezoekers meer structuur hebben, meer stabiliteit in hun herstel en verbeterde sociale vaardigheden

Doelgroep

Veel bezoekers hebben op het punt van intake bij Het Lichthuis geen vaste tijdsbesteding (38% van bezoekers Centrum Oost). 42% doet al wel aan dagbesteding op het punt van intake bij Het Lichthuis.

Een (klein) aantal bezoekers is sinds hun start bij Het Lichthuis begonnen aan dagbesteding of begeleid werken.

Hoe draagt het Lichthuis hier aan bij?

1. Het Lichthuis geeft structuur en houvast aan de bezoeker, dit helpt bij het stabiliseren van of stabiel houden van het herstelproces.
2. Het Lichthuis kan bijdragen aan verbeterde sociale vaardigheden en daarmee een drempel weghalen om aan dagbesteding te beginnen.

Baten

+ Welzijn bezoeker

Vermindering zorgkosten

Vermindering Wmo-kosten

+ Welzijn mantelzorg

Bespaarde tijd mantelzorg

Ontlasten van zorgprofessionals

Belanghebbende

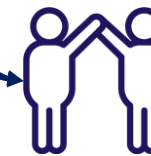
Bezoeker

Zorgverzekeraar

Gemeente

Mantelzorg

Zorgprofessionals

2. TIJDSBESTEDING (WAARDE EN OMVANG)

Financiële waardering en omvang van het effect

Financiële waardering van het effect

- Voor de financiële waardering wordt er uitgegaan dat de bezoekers overstappen van geen vaste tijdsbesteding naar dagbesteding. De baten van het starten van betaald werk worden achterwege gelaten, omdat er voor zover bekend is maar één bezoeker is geweest die is begonnen met (betaald) werken.
- Een belangrijk deel van de effecten die het resultaat zijn van het oppakken van dagbesteding is het welzijn van de bezoeker en de mantelzorgers doordat deze deels ontlast wordt in de zorgtaken. Het welzijn van de bezoeker is berekend als onderdeel van dit effect (zie effect 7).

#	Effect	Waardering	Unit	Jaar	Belanghebbende
(1)	Vermindering kosten zorggebruik	€780	Per jaar	2016	Zorgverzekeraar
(2)	Vermindering gebruik Wmo voorzieningen	€330	Per jaar	2016	Gemeente
(3)	Ontlasten van mantelzorgers: minder uitval, daarbij voorkomen vervangende zorg	€300	Per jaar	2021	Zorgverzekeraar
(4)	Ontlasten van mantelzorgers: bespaarde tijd	€ 2.040	Per jaar	2021	Mantelzorger
(5)	Ontlasten van mantelzorgers: bespaarde zorgkosten	€170	Per jaar	2021	Mantelzorger
Totale baten per persoon per jaar		€3.620			

Inschatting omvang effect van Het Lichthuis

Aantal bezoekers

- 37 bezoekers van Centrum Oost in de afgelopen 12 maanden (31%) hadden geen vaste tijdsbesteding bij hun intake. Hiervan zijn er zijn er *minstens* zes begonnen met dagbesteding of begeleid werk (13%). Dit is bekend op basis van kennis van medewerkers over de veranderde situatie van verschillende bezoekers. Dit is een ondergrens en dus een minimum (conservatief) scenario. Voor het ruime scenario werken we met 12 bezoekers.

Attributie van Het Lichthuis

- Er zijn meerdere factoren die een rol kunnen spelen waarom een bezoeker begint met dagbesteding of begeleid werken. Het effect kan daarom niet geheel aan Het Lichthuis worden toegeschreven.
- Er wordt daarom met 25% attributie gerekend.

Aantal bezoekers: 6-12

Attributie: 25%

3. CRISISPREVENTIE (EFFECT)

Het Lichthuis functioneert als een hulplijn voor bezoekers van Het Lichthuis bij een opkomende crisis, helpt met het stabiliseren van hun situatie en zoekt contact bij afwezigheid

Doelgroep

83% van bezoekers aan vestiging Centrum-Oost hebben in het verleden een crisissituatie meegemaakt. Voor 66% (77 bezoekers) leidde dit ook tot een opname.

Daarnaast kampt bijna elke bezoeker met psychische kwetsbaarheid in de vorm van één of meerdere stoornissen. Het meest voorkomend zijn stemmingsstoornissen (55%), psychotische problemen (40%) en angststoornissen (32%).

Dit maakt veel bezoekers van Het Lichthuis crisisgevoelig.

Hoe draagt het Lichthuis hier aan bij?

1. Het Lichthuis wordt door de bezoeker beschouwt als veilige plek en er ontstaat een vertrouwensband met medewerkers.
2. Bezoekers gaan Het Lichthuis zien als hulplijn in geval van een (aankomende) terugval of crisissituatie, waardoor de situatie de-escalereert.
3. Het Lichthuis doet aan actieve outreach naar bezoekers in geval van afwezigheid. Dit kan leiden tot vroegtijdig contact.
4. Het Lichthuis draagt bij aan een verbetering van welzijn van bezoekers, wat de kans op crisissituaties verkleint.

Baten

+ Welzijn bezoeker, voorkomen sterke afname

Voorkomen impact van langdurig herstel

Voorkomen kosten crisisbehandeling (Zvw)

Voorkomen opname na crisisbehandeling (Zvw)

Voorkomen inschakelen crisisdienst

Voorkomen additionele zorgdruk

Belanghebbende

Bezoeker

Mantelzorger

Zorgverzekeraar

Zorgprofessionals

3. CRISISPREVENTIE (WAARDE)

Financiële waardering

Financiële waardering van het effect

- In 2015 waren de gemiddelde gedeclareerde ggz-zorgkosten voor een patiënt met een crisis-diagnose-behandelcombinatie (dbc) €17.500.
- Onze aanname is dat hiermee alle kosten rondom een crisissituatie zijn gedekt. Deze patiënten ontvangen vaak ook andere ggz voorafgaand of in vervolg op de crisis-dbc.
- Veel bezoekers van Centrum-Oost (94%) hebben bestaande psychische diagnoses en veel ontvangen hiervoor zorg. Een crisispreventie voorkomen betekent dus niet dat alle zorgkosten ook voorkomen zullen worden. We trekken daarom de gemiddelde kosten per patiënt die zorg ontvangt in de gespecialiseerde ggz zonder verblijf (2018) af van de kosten van een crisis-dbc. Het verschil is de financiële waardering van het effect.

Kosten overzicht	€	Belanghebbende
Gemiddelde gedeclareerde ggz-zorgkosten per patiënt met een crisis-dbc (2015)	€ 17.500	
Gemiddelde kosten per patiënt die zorg ontvangt in de gespecialiseerde ggz zonder verblijf (2018)	€ 3.775	
Baten bij het voorkomen van een crisissituatie met daaropvolgende crisisbehandeling	€13.725	Zorgverzekeraar

3. CRISISPREVENTIE (OMVANG)

Omvang van het effect

Inschatting omvang effect van Het Lichthuis

Aantal bezoekers

- Van de 97 bezoekers van Centrum-Oost hebben 85 (89%) een crisissituatie meegemaakt. 61 van deze 85 bezoekers geven aan dat dit een crisissituatie in het verleden ook heeft geleid tot een opname.
- We berekenen de kans op het nogmaals voordoen van een crisis als dit al is gebeurd in een jaar op 50%, op basis van data van Trimbos Instituut.
- Voor het ruime scenario rekenen we met de groep bezoekers die een crisis en daaropvolgende opname hebben meegemaakt. Dit zijn 30 bezoekers.
- Voor het ruime scenario nemen we aan dat 50% van de groep van de 85 bezoekers die een crisis hebben meegemaakt weer een crisis meemaken. Dit zijn 42 bezoekers.
- Voor elk scenario nemen we aan dat voor 50% van deze groep bezoekers Het Lichthuis bijdraagt aan het voorkomen van een crisis. Een ander deel zal alsnog een crisis meemaken. Het totaal aantal bezoekers waarvoor een crisis is voorkomen is dan 15 mensen in het conservatieve scenario en 22 mensen in het ruime scenario.

Attributie van Het Lichthuis

- Er zijn meerdere factoren die een crisis kunnen helpen voorkomen. We nemen zoals rechts besproken aan dat niet voor alle bezoekers die een groot risico lopen op een crisis ook daadwerkelijk de crisis wordt voorkomen. Is dit wel het geval, dan rekenen we met een attributie van 50% van Het Lichthuis.

Aantal bezoekers: 15-22

Attributie: 50%

4. VERSLAVING (EFFECT)

Het Lichthuis helpt bij het voorkomen in een terugval van een verslaving door een plek zonder prikkels te bieden en een hulplijn te bieden

Doelgroep

Van 16% van de bezoekers van vestiging Centrum-Oost is bekend dat zij momenteel of in het verleden hebben gekampt met verslavingsproblemen (19 van 118 bezoekers). Daarnaast is dit van 12% onbekend. Het type middelengebruik is grotendeels onbekend.

Dit komt redelijk overeen met het aantal mensen van het panel Psychisch Gezien, waarvan 12% aangaf verslavingsproblemen te hebben (in 2019). Het meest recente bevolkingsonderzoek (2012) geeft aan dat 19% van Nederlanders ooit een middelenstoornis zal hebben.

Hoe draagt het Lichthuis hier aan bij?

1. Het Lichthuis biedt een hulplijn aan bezoekers met verslavingsproblemen die in de verleiding komen om middelen te gebruiken – een veilige plek die prikkels kan wegnemen en afleiding kan bieden.
2. Daarmee kan Het Lichthuis een terugval in een verslaving helpen voorkomen en de mogelijke daaropvolgende zorg.
3. Dit voorkomt ook extra zorgdruk voor zowel zorgprofessionals, mantelzorgers als het sociale netwerk van de bezoeker.

Baten

+ Welzijn bezoeker, voorkomen sterke afname

Voorkomen langdurig herstel

Voorkomen zorgen en overlast voor sociaal netwerk

Voorkomen behandeling verslaving (Zvw)

Voorkomen additionele zorgdruk

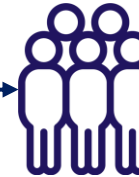
Belanghebbende

Bezoeker

Mantelzorger

Sociaal netwerk

Zorgverzekeraar

Zorgprofessionals

4. VERSLAVING (WAARDE EN OMVANG)

Financiële waardering en omvang van het effect

Financiële waardering van het effect

- Voor een inschatting van de financiële waarde wordt een MBKA van een behandeling voor alcohol- en cannabisverslaving gebruikt (zie hieronder). Dit is een conservatief scenario omdat het voorkomen van (terugval in) verslaving in harddrugsgebruik hogere baten op levert (zie notitie).
- De gemiddelde baten voor deelnemers aan de interventie zijn €10k-€14k over tien jaar tijd. We werken met het gemiddelde, dus €12.000 over tien jaar tijd.
- Voor het conservatieve scenario werken we met een effect van een jaar (€1.200) en voor het ruime scenario werken we met een effect van twee jaar (€2.400).

	Omschrijving MBKA	Baten per persoon per jaar
Alcoholverslaving	RIVM (2016). MKBA van een cognitieve gedragstherapie (CGT) in de gespecialiseerde ggz. In kaart gebrachte baten zijn als een verslaafde daarna abstinēt blijft. Belangrijkste baten zijn minder ziekte, betere kwaliteit van, minder criminaliteit en verkeersongevallen. Baten €10k-€14k voor 10 jaar.	Conservatief: €1200 gemiddeld per jaar Ruim: €2400 gemiddeld per jaar

Inschatting omvang effect van Het Lichthuis

Aantal bezoekers

- 16 van de 87 bezoekers aan Centrum-Oost hebben verslavingsproblematiek ervaren en zijn minstens één keer op bezoek gekomen.
- De baten uit de MKBA van de RIVM (2016) zijn de *gemiddelde* baten van een hele groep deelnemers, waarbij voor sommigen de interventie wel werkte en voor anderen niet. We rekenen daarom met de groep van 16 deelnemers die met verslaving kampen of kampten. In werkelijkheid zal Het Lichthuis op een deel van deze groep een effect hebben en voor een deel niet. Maar de baten worden *gemiddeld* over deze groep bereikt.

Attributie van Het Lichthuis

- Attributie wordt aan de conservatieve kant ingeschat gezien bezoekers mogelijk ook andere zorg ontvangen die sterk kan bijdragen aan de preventie van terugval.

Aantal bezoekers: 16

Attributie: 25%

5. STABILISEREN EN VERBETEREN HERSTEL (EFFECT)

Het Lichthuis is herstel ondersteunend doordat het een ontmoetingsplek van lotgenoten is en helpt met sociale vaardigheden en biedt rust en structuur, waardoor het welzijn van bezoekers vooruit gaat

Doelgroep

Een overgroot deel van de bezoekers van Het Lichthuis worstelen met complexe psychische problematiek, vaak al meerdere jaren (zie overzicht psychische kenmerken). 96% van de bezoekers (in het algemeen en locatie Centrum-Oost) maken gebruik van een vorm van ambulante zorg/en of ondersteuning. Momenteel is er niet meer informatie beschikbaar over de typen zorg.

Het panel Psychisch Gezien geeft een beeld van de omvang en typen zorg die mensen met aanhoudende psychische aandoeningen krijgen:

Gebruik van zorg panel Psychisch Gezien	% panelleden
Gebruik medicatie (voorschrift psychiater of arts)	84%
Contact met en/of behandeling bij een GGZ-instelling of verslavingszorg in afgelopen jaar, o.a.:	84%
GGZ instelling zonder verdere specificatie	55%
Assertive Community Treatment team	26%
Cliënteninitiatieven voor herstel en zelfregie	14%
Praktijkondersteuner GGZ (POH-GGZ)	18%
Ontvangt Wmo-voorziening(en)	27%

Hoe draagt het Lichthuis hier aan bij?

1. Het Lichthuis draagt bij aan herstelondersteuning: de ondersteuning van het persoonlijk en maatschappelijk herstel van iemand door naasten, lotgenoten, ervaringsdeskundigen en professionals, met als verstrekpunt individuele behoeften en mogelijkheden. Hiermee wordt niet alleen middels een klinisch kader naar de problematiek gekeken maar is er ook ruimte voor het perspectief van de persoon zelf.
2. Het panel Psychisch Gezien toont aan dat mensen met langdurige psychische problemen meer behoefte hebben aan informelere steun (i.p.v. professionele, klinische steun) op o.a. het gebied van psychische gezondheid sociale contacten en zingeving en perspectief. Dit zijn drie gebieden waar Het Lichthuis aan bijdraagt en zo herstel ondersteunend kan zijn.
3. Daarnaast biedt Het Lichthuis een gemeenschap van lotgenoten, doen bezoekers sociale vaardigheden en nieuwe sociale contacten op en helpt het met structuur. Dit kan allemaal bijdragen aan het individuele herstel van bezoekers.
4. Een vooruitgang in herstel kan betekenen dat een bezoeker andere zorg of ondersteuning kan krijgen, zoals bijvoorbeeld een (gedeeltelijke) verschuiving van klinische zorg naar maatschappelijke ondersteuning bij de Gemeente.

6. SUÏCIDENEIGING (EFFECT)

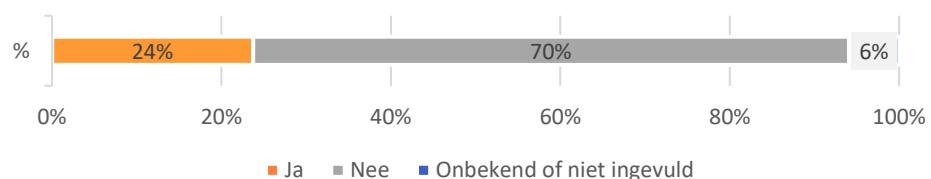
Het Lichthuis van helpen bij het verminderen van risico op suïcidaliteit doordat het helpt bij hervinden van stabiliteit en het verbeteren van het welzijn van bezoekers en crisissituaties helpt ondervangen

Doelgroep

Een kwart van de bezoekers van Het Lichthuis geeft tijdens de intake aan dat zij kampen of hebben gekampt met suïcidegedachten. Hier wordt niet expliciet naar gevraagd, het gaat dus om bezoekers die dit uit eigen initiatief benoemen. In werkelijkheid ligt dit aantal daarom waarschijnlijk hoger. Dit ook gezien de vaak complexe en langdurige psychische uitdagingen die bezoekers hebben (zie kenmerken van bezoekers en het effect crisispreventie).

Suïcidegedachten zijn één van meerdere aspecten van suïcidaliteit en hoeft niet te betekenen dat het zich direct vertaalt in suïcidaliteit. Echter, iets meer dan een kwart van volwassenen met suïcidegedachten doet een poging tot zelfdoding. Daarnaast hebben mensen met een psychische aandoening een 3-12 keer zo hoge kans om in dat jaar of de jaren daarna suïcidegedachten te ontwikkelen (vergeleken met mensen zonder psychische aandoening).

% bezoekers van Centrum-Oost die tijdens het intakegesprek op eigen initiatief aangeven last te hebben (gehad) van suïcidegedachten

Hoe draagt het Lichthuis hier aan bij?

Het Lichthuis kan op twee manieren bijdragen aan het voorkomen van suïcide(pogingen).

1. *Vermindering van het risico op suïcidaliteit:*
 - Bezoekers kunnen bij Het Lichthuis terecht als ze vast zitten in hun hoofd en kunnen een luisterend oor vinden. Dit maakt dat zij mogelijk bij (toenemende) suïcidegedachten bij Het Lichthuis steun kunnen vinden.
 - Het Lichthuis helpt bij het stabiliseren en verbeteren van herstel en draagt bij aan toegenomen welzijn van bezoekers. Dit kan ook de kans op suïcidaliteit kleiner maken.
2. *Voorkomen van een acute crisis waarbij sprake is van suïcidaliteit:*
 - Bezoekers gaan Het Lichthuis zien als hulplijn in geval van een (aankomende) crisissituatie, wat de kans vergroot dat zij in het geval van suïcidaliteit aan de bel trekken.
 - Middels actieve outreach bij afwezigheid kan Het Lichthuis contact maken met bezoekers in een moeilijke situatie.

7. WELZIJN (EFFECT)

Veel van de bezoekers van Het Lichthuis ervaren een positief effect op hun welzijn door een toename hierin of door het voorkomen van een significante afname van welzijn

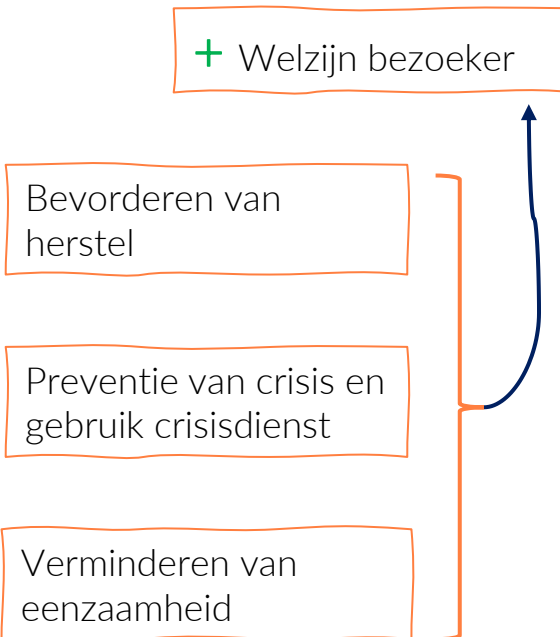
Doelgroep

Welzijn is een subjectieve ervaring die we niet direct bij de bezoekers van Het Lichthuis hebben kunnen meten. Wel krijgen de medewerkers van Het Lichthuis regelmatig terug van bezoekers dat Het Lichthuis een belangrijk verschil maakt voor hun welzijn. Verder komt het als effect terug in vrijwel alle andere beschreven effecten.

Hoe draagt het Lichthuis hier aan bij?

1. **Herstel:** door de sociale contacten en het bieden van een veilige, stabiele plek kan Het Lichthuis het herstel van bezoekers bevorderen, met op den duur een vooruitgang in hun welzijn;
2. **Crisispreventie:** Het Lichthuis draagt bij aan het de-escaleren van crises en het verminderen van risico's hierop. Dit voorkomt een sterke en langdurige afname in het welzijn van de bezoeker.
3. **Eenzaamheid:** Het Lichthuis draagt bij aan het verminderen van eenzaamheid, doordat mensen lotgenoten ontmoeten, gehoord worden door medewerkers en sociale vaardigheden opdoen.

Baten

Belanghebbende

Bezoeker

7. WELZIJN (WAARDE EN OMVANG)

Financiële waardering en omvang effect

Financiële waardering

- Welzijn is een subjectieve ervaring en moeilijk in financiële waarde uit te drukken. Om tot een beeld te scheppen van de omvang van het effect van Het Lichthuis voor de bezoeker doen we een berekening. We gebruiken hiervoor 'Quality Adjusted Life Years' (QALY). Dit is een meeteenheid die een effect op levensduur of kwaliteit van leven weergeeft. De nationale richtlijn geeft aan dat 1 QALY een waarde van €50.000 heeft.
- We maken gebruik van een proxy om het effect op welzijn uit te drukken in QALY, op basis van de Nederlandse richtlijnen voor de tarieven (in QALY uitgedrukt) voor gezondheidstoestanden.

Effect	Effect op welzijn	QALY proxy	Verschil in QALY	Financiële waarde per deelnemer
Bevorderen van herstel	Toename van welzijn	Matige problemen met dagelijkse activiteiten naar enige problemen	0,087 - 0,039 = 0,048	0,048 * €50.000 = €2.400
Preventie van crisis en bijkomende zorg	Preventie sterke afname welzijn	Niet in staat tot zelfzorg	0,168	0,168 * €50.000 = €8.400
Verminderen van eenzaamheid	Toename van welzijn	Van matige somberheid naar enige somberheid	0,145 - 0,07 = 0,075	0,075 * €50.000 = €3.750

Inschatting omvang effect van Het Lichthuis

Bevorderen van herstel

94% van de bezoekers van locatie Amsterdam-Oost geven aan psychische problematiek te hebben (91 bezoekers). We nemen aan dat voor een kwart of een derde van de bezoekers Het Lichthuis een merkbaar verschil maakt in hun herstel.

Aantal bezoekers: 23-30

Attributie: 25%

Preventie van crisis

We gebruiken dezelfde aannames als bij het effect crisispreventie.

Aantal bezoekers: 15-22

Attributie: 25%

Verminderen van eenzaamheid

We gebruiken dezelfde aannames als bij het effect eenzaamheid.

Aantal bezoekers: 47-60

Attributie: 75%

4. MAATSCHAPPELIJKE BUSINESS CASE

BEREKENING MAATSCHAPPELIJKE WAARDEN VAN HET LICHTHUIS (1)

De vestiging Centrum-Oost van Het Lichthuis creëert in twaalf maanden de volgende maatschappelijke waarden, o.b.v. de effecten die financieel gewaardeerd zijn

Prioriteits- domein	Omschrijving	Attributie Het Lichthuis	Financiële waarde per deelnemer	Conservatief scenario		Ruim scenario	
				Aantal deelnemers	Totale baten	Aantal deelnemers	Totale baten
Eenzaamheid	(1) Vermindering huisartsenzorg en (2) vermindering geestelijke gezondheidszorg	75%	€ 85	47	€ 2.996	60	€ 3.825
	(3) Vermindering gebruik Wmo-voorziening hulp bij het huishouden	75%	€ 2.536	11	€ 20.922	14	€ 26.628
	(4) Vermindering SEH bezoeken	75%	€ 62,50	47	€ 2.203	60	€ 2.813
	(5) Vermindering ziekenhuisbezoek	75%	€ 638	47	€ 22.490	60	€ 28.710
Crisispreventie	Baten bij het voorkomen van een crisissituatie met daaropvolgende crisisbehandeling	50%	€ 13.725	15	€ 102.938	22	€ 150.975
Tijdsbesteding	Vermindering gebruik Wmo voorzieningen; ontlasten en besparingen mantelzorger	25%	€ 3.620	6	€ 5.430	12	€ 10.860
Verslaving			<i>Aantal bezoekers</i>	<i>Financiële waarde</i>		<i>Financiële waarde</i>	
	Samenstelling van maatschappelijke baten van een ex-alcoholverslaving	25%	16	€ 1.200	€ 4.800	€ 2.400	€ 9.600

BEREKENING MAATSCHAPPELIJKE WAARDEN VAN HET LICHTHUIS (2)

Het Lichthuis creëert substantiële waarde voor haar bezoekers in het positieve effect op hun welzijn, zoals blijkt uit de financiële waarde van de drie belangrijkste mechanismen

Domein	Effect	Effect op welzijn	Attributie van Het Lichthuis	Financiële waarde per deelnemer	Conservatief scenario		Ruim scenario	
					Aantal deelnemers	Totale baten	Aantal deelnemers	Totale baten
Welzijn van de bezoeker	Bevorderen van herstel	Toename van welzijn	25%	€ 2.400	23	€ 13.800	30	€ 18.000
	Preventie van crisis en bijkomende zorg	Preventie sterke afname welzijn	50%	€ 8.400	15	€ 63.000	22	€ 92.400
	Verminderen van eenzaamheid	Toename van welzijn	75%	€ 3.750	47	€ 132.188	60	€ 168.750
					Totaal	€ 113.325	Totaal	€ 175.125

OVERZICHT MAATSCHAPPELIJKE WAARDE PER EFFECT EN STAKEHOLDER

Het grootste effect van Het Lichthuis is op het welzijn van bezoekers en iets meer dan 40% van de financiële waarde is in de vorm van besparingen voor de zorgverzekeraar en de gemeente

Categorie effect	Conservatief scenario	Ruim scenario
Eenzaamheid	€ 48.611	€ 61.976
Crisispreventie	€ 102.938	€ 150.975
Tijdsbesteding	€ 5.430	€ 10.860
Verslaving	€ 4.800	€ 9.600
Welzijn	€ 208.988	€ 279.150
Totaal	€ 370.766	€ 512.561

Belanghebbende	Conservatief scenario		Ruim scenario	
	Financiële waarde	%	Financiële waarde	%
Zorgverzekeraar	€ 132.051	35,6%	€ 189.173	36,9%
Gemeente	€ 21.417	5,8%	€ 27.528	5,4%
Mantelzorger	€ 3.510	0,9%	€ 7.020	1,4%
Bezoeker	€ 208.988	56,4%	€ 279.150	54,5%
Overig	€ 4.800	1,3%	€ 9.600	1,9%
Totaal	€ 370.766	100,0%	€ 512.471	100,0%

MAATSCHAPPELIJK RENDEMENT HET LICHTHUIS

Elke geïnvesteerde euro in Het Lichthuis levert in het conservatieve scenario 2,1 euro op, waarvan 0,9 euro in materiële besparingen voor de gemeente en de zorgverzekeraar, waar we voor dit laatste een positief rendement vinden in het ruime scenario van 1,2 euro

Conservatief scenario

	Maatschappelijke waarde	Gemiddelde kosten	Maatschappelijk rendement
Totaal (incl. welzijn)	€ 370.766	€176.000*	2,1
Materiële besparingen	€ 153.468		0,9

Ruim scenario

	Maatschappelijke waarde	Gemiddelde kosten	Maatschappelijk rendement
Totaal (incl. welzijn)	€ 512.561	€176.000	2,9
Materiële besparingen	€ 216.701		1,2

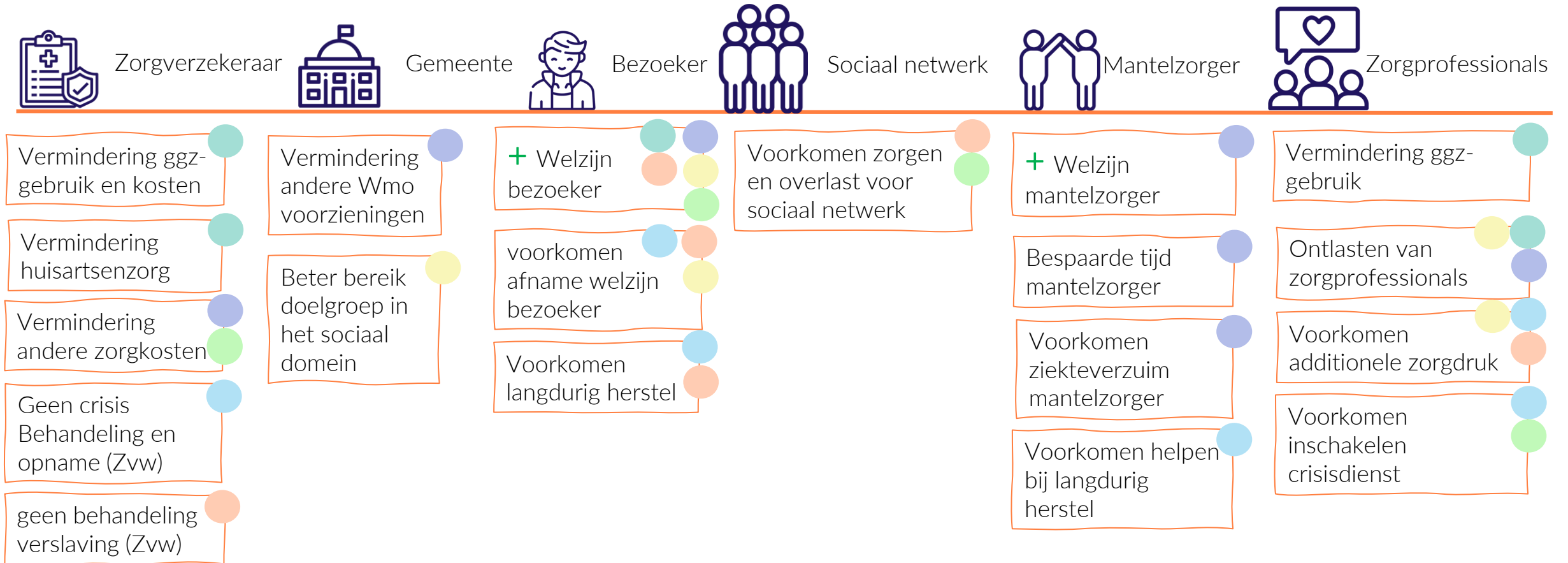
* Dit zijn de jaarlijkse kosten van één locatie van Het Lichthuis - zie de bijlagen voor een berekening van de kosten

5. CONCLUSIE EN ADVIES

CONCLUSIE (1) OVERZICHT EFFECTEN EN STAKEHOLDERS

Het Lichthuis creëert maatschappelijke waarde voor verschillende stakeholders, waarbij het welzijn van de bezoekers en het ontlasten van de zorgketen rondom de bezoeker centraal staat

1. Minder eenzaamheid

2. Beginnen met dagbesteding

3. Crisispreventie

4. Voorkomen terugval verslaving

5. Stabiliseren en verbeteren herstel

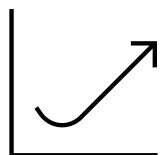
6. Minder risico op suïcideneiging

CONCLUSIE (2) WAARDE VOOR BEZOEKERS EN DE ZORGETEN

Naast de financiële waarde een deel van de effecten ligt de kern van de impact van Het Lichthuis in het positieve effect op het welzijn van de bezoeker en het ontlasten van de zorgketen

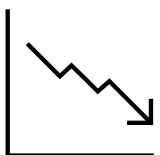

Positieve effecten op het welzijn van bezoekers

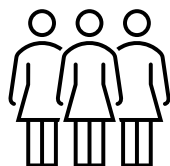
Herstel

Het Lichthuis is herstel ondersteunend voor mensen met zware psychische uitdagingen, als plek om tot rust te komen, steun te ontvangen en anderen te ontmoeten. Dit kan op den duur bijdragen aan meer vooruitgang in hun herstelproces.

Crisispreventie

Het Lichthuis draagt bij aan het de-escaleren van crises en het verminderen van risico's hierop – zowel psychische crises als een terugval in verslaving. Dit voorkomt een sterke en langdurige afname in het welzijn van de bezoeker.

Eenzaamheid

Het Lichthuis draagt bij aan het verminderen van eenzaamheid, doordat mensen lotgenoten ontmoeten, gehoord worden door medewerkers en sociale vaardigheden opdoen.

Ontlasting van de zorgketen en sociaal netwerk

Het Lichthuis draagt bij aan een ontlasting van de zorgketen waar veel bezoekers van Het Lichthuis gebruik van maken, alsmede hun sociale netwerk of mantelzorgers. Dit komt door de vermindering in gebruik van zorg of de preventie van additionele zorg (crisiszorg en langdurig herstel.)

De belangrijkste stakeholders op dit gebied zijn:

- Geestelijke gezondheidszorg (GGZ)
- Verslavingszorg (GGZ)
- Praktijkondersteuner GGZ bij de huisarts (POH-GGZ)
- Hulpverleners van de Crisisdienst
- Medewerkers rondom en uitvoeren van Wmo-voorzieningen
- Mantelzorgers en sociaal netwerk (vrienden, partner, ouders of andere familie, buurtgenoten en lotgenoten)

ADVIES (1) IN GESPREK MET STAKEHOLDERS

Het Lichthuis kan de business case gebruiken om in gesprek te gaan met zorgverzekeraars en de aansluiting met andere zorgverleners te versterken

Inzetten van de businesscase bij zorgverzekeraars:

- De business case toont aan dat de financieel gewaardeerde effecten met name neerslaan bij de zorgverzekeraars, die veelal betalen voor de kosten in de geestelijke gezondheidszorg, huisartsenzorg en de verslavingszorg als onderdeel van de Zorgverzekeringswet. De businesscase kan daarmee een goede basis vormen om nader contact te zoeken met zorgverzekeraars om hun interesse voor betrokkenheid bij (het financieren van) Het Lichthuis te onderzoeken.

Verkennen van de aansluiting van de effecten van Het Lichthuis bij maatschappelijke ondersteuning die wordt aangeboden door de gemeente Amsterdam

- Veel bezoekers van Het Lichthuis zijn langdurig en terugkerend patiënt in de gespecialiseerde gezondheidszorg. Daarnaast maken zij deels gebruik van Wmo-voorzieningen. Bij bezoekers waar Het Lichthuis bijdraagt aan een versnelling of verbetering van hun herstelproces, creëert dit mogelijk ruimte voor een bezoeker om meer ondersteuning te ontvangen in het sociale domein. Als vervolgstap kan het van waarde zijn om deze aansluiting met de gemeente verder te onderzoeken.

Impactscan inzetten om samenwerking op te zoeken met hulp- en zorgverleners in de zorgketen van Het Lichthuis:

- Het Lichthuis is expliciet geen plek voor behandeling en klinische hulpverlening. Tegelijkertijd raken de effecten van Het Lichthuis aan de zorg en hulp die door professionals en informele stakeholders (zoals mantelzorgers en het sociale netwerk) wordt verleend. De inzichten uit dit rapport kunnen bijdragen aan het verkennen hoe de samenwerking met (een deel van) deze stakeholders kan worden versterkt.
- Dit kan ook op domeinen waar Het Lichthuis zelf geen direct effect heeft, zoals de financiële situatie en woonsituatie van bezoekers.

Ontwikkelen van een verandertheorie

In een verandertheorie maak je expliciet en visueel hoe de aanpak van een programma werkt en tot welke korte termijn- en lange termijn-effecten het zal leiden, en op welke aannames dit rust. Dit kan op twee manieren bijdragen voor Het Lichthuis:

1. In gesprek met stakeholders kan dit in één oogopslag het verhaal van Het Lichthuis duiden;
2. Het geeft structuur aan het verder uitwerken van het monitoren en meten van effecten (zie volgende slides)

ADVIES (2) MEER EN SYSTEMATISCHER MONITOREN EN METEN

Het Lichthuis kan d.m.v. een monitoringsysteem, het herzien van het intakegesprek en het periodiek verzamelen van informatie bij bezoekers het inzicht in de effecten verdiepen en verstevigen

Deze impactscan met business case is een belangrijke eerste stap in het inzichtelijk maken en onderbouwen van de effecten van Het Lichthuis voor haar diverse groep stakeholders.

Ook heeft het team van Het Lichthuis op basis van de informatie die in Salesforce en bij het intakegesprek verzameld wordt al veel informatie over de kenmerken bij elkaar kunnen brengen (zoals beschreven in onderdeel 3 samenstelling van bezoekers).

Het advies aan Het Lichthuis is om komende jaren meer en systematischer te gaan monitoren en meten, om:

- De kenmerken van hun bezoekers op de verschillende locaties beter in beeld te krijgen;
- Een beter en vollediger beeld te krijgen van veranderingen over tijd;
- De business case verder uit te werken met een stevigere onderbouwing op basis deze data;
- Het rapporteren aan partners te vereenvoudigen.

Stappen om meer en systematischer te monitoren en meten

1. Monitoringsysteem	Momenteel gebruikt Het Lichthuis Salesforce om informatie bij te houden over het aantal bezoeken en bezoekersdocumenten (zoals het intakeformulier) op te slaan. Een aanvullend systeem, of uitbreiding van de functionaliteiten, om systematischer en gestandaardiseerd data in op te slaan kan waardevol zijn. Informatie uit het intakegesprek, maar ook observaties over veranderingen kunnen hier dan aan toegevoegd kunnen worden. Het is hierbij aan te raden om te zorgen dat het ID van de bezoeker overeenkomt met dossiernummers in Salesforce, zodat deze data makkelijk (en anoniem) gekoppeld kunnen worden.
2. Herzien van format voor intakegesprek	Het huidige intakeformulier levert al veel waardevolle informatie op. Met het herzien van het formulier kan aanvullende en meer gestandaardiseerde informatie opgehaald worden, op onderdelen die het meest relevant zijn voor Het Lichthuis
3. Periodieke informatie verzamelen d.m.v. gesprekken	Medewerkers zouden periodiek met vaak terugkerende bezoekers in gesprek kunnen gaan om in te checken hoe het gaat op een aantal leefgebieden. Bijv. elke drie maanden.
4. Periodieke informatie verzamelen d.m.v. vragenlijst	Het is waardevol op een aantal domeinen meer gestandaardiseerde vragen te stellen aan bezoekers, bijvoorbeeld over eenzaamheid en welzijn.

ADVIES (3) HANDVATTEN VOOR MONITOREN EN METEN

Middels meerdere meetmethodes en gerichte vraagstelling kan Het Lichthuis relatief efficiënt en zonder overbelasting van de bezoeker meer systematisch inzicht vergaren op de domeinen

Suggesties voor wat en hoe te meten op verschillende domeinen				
Domein en meetmethode	Intakegesprek	Doorlopend aanvullen in monitoringssysteem	Periodieke monitoring d.m.v. gesprek	Periodieke monitoring d.m.v. vragenlijst
Eenzaamheid	Expliciet vragen naar ervaring eenzaamheid	N.v.t.	Vragen naar of en hoe het nu gaat met de bezoeker, verandering in sociaal netwerk	Middels korte, gestandaardiseerde vragenlijst, zoals de <u>verkorte versie van de UCLA Loneliness Scale</u> (6 ja/nee stellingen)
Crisispreventie	Schatting wanneer crisissituatie heeft plaatsgevonden en welke typen hulpverlening aan bod kwamen	Toevoegen als bezoeker het (bijna) voordoet van een crisissituatie noemt	Check-in over het (bijna) voordoet van crisissituatie	N.v.t.
Zorgketen en tijdsbesteding	Welke psychische zorg en maatschappelijke ondersteuning ontvangt de bezoeker;	Bij vernomen verandering in de ontvangen zorg en tijdsbesteding (zoals beginnen met dagbesteding)	Vragen over of hier verandering in is gekomen en wat daaraan heeft bijgedragen	Korte vragenlijst over welke psychische zorg de bezoeker ontvangt (zie bijv. hoe <u>panel Psychisch Gezien</u> dit aanpakt).
Suïcidegedachten	Expliciet vragen tijdens intake	Aanvullen in systeem als blijkt dat dit momenteel speelt	Expliciet naar vragen	
Verslaving	Expliciet vragen, o.a. soort middelen, is de bezoeker momenteel nog gebruiker	Aanvullen in systeem als dit ter sprake komt, vooral terugvalrisico	In gesprek vragen of bezoeker hier mee kampt, hoe helpt Het Lichthuis	
Mantelzorg	Ontvangt de bezoeker mantelzorg, zo ja van wie en waarvoor	N.v.t.	Vragen of hier verandering in is gekomen	Als onderdeel van bovenstaande vragenlijst (zorg en ondersteuning)

BIJLAGEN

VERDELING FINANCIËLE MAATSCHAPPELIJKE WAARDE PER EFFECT

De effecten op het welzijn van de bezoeker zijn een groot deel van de totale waarde van Het Lichthuis, met daarnaast de grootste waarde in besparingen voor zorgverzekeraars

Prioriteits- domein	Omschrijving	Belanghebbende	Conservatief scenario		Ruim scenario	
			Financiële waarde	% totaal	Financiële waarde	% totaal
Eenzaamheid	Vermindering huisartsenzorg en vermindering geestelijke gezondheidszorg; vermindering SEH bezoeken en ziekenhuisbezoeken	Zorgverzekeraar	€ 27.689	7,5%	€ 35.348	6,9%
	Vermindering gebruik Wmo-voorziening hulp bij het huishouden	Gemeente	€ 20.922	5,6%	€ 26.628	5,2%
Crisispreventie	Baten bij het voorkomen van een crisissituatie met daaropvolgende crisisbehandeling	Zorgverzekeraar	€ 102.938	27,8%	€ 150.975	29,5%
	Vermindering gebruik andere Wmo-voorzieningen	Gemeente	€ 495	0,1%	€ 900	0,2%
Tijdsbesteding	Vermindering kosten zorggebruik en bespaarde zorgkosten door voorkomen uitvallen van de mantelzorger	Zorgverzekeraar	€ 1.425	0,4%	€ 2.850	0,6%
	Ontlasten van de mantelzorger in bespaarde tijd en vervangende zorg	Mantelzorger	€ 3.510	0,9%	€ 7.020	1,4%
Verslaving	Samenstelling van maatschappelijke baten van een ex-alcoholverslaving	Overig (samenstelling)	€ 4.800	1,3%	€ 9.600	1,9%
Welzijn	Hoger welzijn van bezoeker of voorkomen afname van welzijn van de bezoeker	Bezoeker	€ 208.988	56,4%	€ 279.150	54,5%
Totaal			€ 370.766	100%	€ 512.471	100%

JAARLIJKSE KOSTEN VAN EEN LOCATIE VAN HET LICHTHUIS

De jaarlijkse kosten van één locatie Het Lichthuis zijn €176.000, berekend op basis van actuals

Categorie	Kosten	Unit	Kosten per maand per locatie	Kosten per locatie per jaar
Personele kosten coördinator en medewerkers	€104.807	5 maanden voor twee locaties (10 maanden totaal)	€104.807 / 10 = €10.481	€125.772
Projectleider	€4,382	1 maand voor drie locaties	€4382.4 / 3 = €1.461	€17.532
Kosten gebruik locatie en andere materiële kosten	€1,791	1 maand per locatie	€1.791	€21.492
Overige kosten (o.a. onderzoek, communicatie en software)	€36.620	17 maanden (40 maanden in totaal voor drie locaties)	€36.620 / 40 = €916	€10.992
			Totaal	€175.788